

RKK teaduri Kalev Stoicescu (paremal) arvates saab Navalnõi reaalse vanglakaristuse. FOTO: EERO VABAMÄGI

Navalnõi naasmine oli Kremlile halb üllatus

TOOMAS KASK
saatejuht

OTSE POSTIMEHEST

Euroopa Parlamendi liige Urmas Paet ja Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse (RKK) teadur Kalev Stoicescu nõustusid Postimehe otsesaates, et Venemaa opositsiooniliidri Aleksei Navalnõi naasmine koju oli Kremlile halb üllatus. Stoicescu ja Paeti hinnangul ootab teda Venemaa kohtu poolt reaalse vanglakaristuse.

Miks otsustas Aleksei Navalnõi minna tagasi Venemaa, teades, mis teda seal ees ootab?

URMAS PAET: Ma arvan, et teame peamine põhjus peitub selles, et tema DNAs on poliitika ja rahva juhi veri nii kõvasti sees, et ta sai aru: kui ta jääb välismaale, siis ei suuda ta mõjutada Venemaal toimuvat. Ta üritatakse siis Venemaal maha vaikida ja aeg töötaks tema vastu. Rääkimata sellest, et tema järgi joonduvad Venemaa inimhulgad oleks jäänud ilma juhita ja mingi aja jooksul oleks ka pettunud. Peamine põhjus ongi see, et tema nii-öelda poliitikuveri vedas ta kodumaale tagasi.

KALEV STOICESCU: Ma arvan, et tal on olemas missioonitunne ja ta on väga julge inimene. Igaüks ei läheks niimoodi tagasi. Ta jõudis lennujaamas enne vanglasse viimist öelda paar sõna, mis olid minu meelest väga märgilised: «Ma ei karda.» See on väga kõva avaldus. Me teame, kuidas Nõukogude Liit kukkus – siis, kui inimesed kaotasid hirmu. Venemaa režiim püsib võimul hirmu ja terrori tõttu, mida nad inimestele sisendavad. See on kindlasti väga võime ärritav sõnum.

Kas Navalnõi peaks kartma?

PAET: Mõni kuu tagasi nägi kogu maailm, et põhimõtteliselt tahteti teda tappa. Ka varem on võim teinud tema ja ka paljude teiste – nii opositsiooniliste poliitikute kui ka ajakirjanike – elu väga kibedaks, kuni mõrvadeni välja. See kõik on kahjuks sealne iga-päevaelu.

Navalnõi muidugi teadis, et ta võetakse kinni. Vene võimud olid selgelt välja öelnud, et kui ta tuleb, siis ta võetakse kinni. Miks nad seda ütlesid? Ilmselgelt nad tegelikult ei tahtnud, et ta tagasi tuleb ja sellega taas inimesi konsolideerib ning annab opositsioonilistele inimestele uut lootust.

Ebamugavuse vältimiseks olid valmis tegema tsiviillennunduses tohutuid ümberkorraldusi, mis juba näitab, et tema naasmist võeti väga tõsiselt.

STOICESCU: Seesama lennuja-

made ümbermängimine juba näitab, kui närvilised nad on, ja kindlasti on neil omad plaanid. Vaatame teisi persoone Putini ajastust, kuidas nendega on käitunud. Mihhail Hodorkovski, kes on küll teistsuguse profiiliga inimene, pandi kümneks aastaks vangi ja anti läände välja. Võime vaadata Sergei Magnitskit, kes võitles korruptsiooni vastu, pandi aastaks kinni ja tapeti vanglas.

Võib-olla tekib Navalnõiga nüüd mingisugune kolmas stsenaarium ja võimud peavad vaatama, millised on riigisisesed reageeringud. Ma arvan, et Navalnõi kinnipidamine pööratakse reaalseks vanglakaristuseks.

Mida arvata võimalusest, et Navalnõi on Venemaa jaoks kui «vahetuskaup», mida saab vajadusel lääneriikidele loovutada?

STOICESCU: See oleks enam-vähem Hodorkovski stsenaarium, et ta istub mõnda aega vanglas ja siis vahetatakse ta kellegi vastu välja või tehakse mingisugust kaupa. Küsimus on selles, kas lääs on sellest huvitatud. See oleks Venemaa jaoks kahekordselt soodne olukord: saavad Navalnõist lahti ja lisaks veel midagi pealekauba.

Navalnõi on minu meelest natuke liiga palju idealiseeritud. Ühest küljest paljud Venemaa liberaalselt meelestatud inimesed toetavad teda, sest ta on Putini režiimi vastu, seisab õigusriigi eest, võitleb korruptsiooniga ja kohtute sõltumatuse eest. Teisest küljest oleme näinud ka muud, juba Gruusia sõjast alates. Kuidas ta tegelikult sisuliselt toetas Venemaa agressiooni Gruusia vastu.

Ta ise on selgitanud, et tema nii-öelda nationalistlik programm on pigem selline realistlik, mitte äärmuslik. Ta pigem süüdistas võime tema kompromiteerimises, tema maalimises ekstremistiks,

aga on fakt, et ta on Vene nationalist ja väga meelekindel.

Balti riikide välisministrid mõistsid Navalnõi kinnipidamise hukka ning nõudsid Vene opositsiooniliidri koheselt vabastamist. Nähakse vajadust uute sanktsioonide järele. Kohati tundub, et Putini režiimi jaoks on sanktsioonid nagu hane selga vesi.

PAET: Päris hane selga vesi ikka ei ole. Iga otsus jätab ikka mingi jälje, kas väiksema või suurema. Selge on, et praegu on Putin ja tema režiim sellega arvestanud. Navalnõi arreteerimine ja võimalik edasine temavastane repression suhteid läänega kindlasti ei paranda, ikkagi vastupidi.

LOE KA
VÄLISMAA LK 9
JA JUHTKIRI LK 14

Kaitsjad üritavad Aivar Mäe süüdistuse põhja lasta

ANDRES EINMANN
reporter

Rahvuskooper Estonia eksjuhi Aivar Mäe püüdi tühistada Harju maakohus talle seksuaalse ahistamise eest määratud väärtetrahi jõudis eile kohtuvaidlusteni. Mäe kaitsjad taotlesid oma kaitseluse õigeksmõistmist ja 400-eurose trahvi tühistamist, politsei- ja piirivalveameti esindaja aga leidis, et Mäe süü on tõestatud ja talle süüks pandud väärtegu toimunud.

Mäe kaitsja, vandeadvokaadi abi Andri Rohtla sõnul ei leidnud Mäele süüks pandud teod kohtumenetluses tõendamist. «Aivar Mäe sai väärteo korras karistada kolme asja eest. Esiteks umbmääraste korduvate mängult tasakaalu kaotamise eest tollase Estonia avalike suhete juhi Lisanna Männilaane ees, mil ta pidi justkui tasakaalu otsimiseks kolleegist kinni haarama. Teine talle süüks pandud tegu oli Männilaane pluuksist sisse vaatamine 4. juunil 2019 kella 13 ja 14 vahel Estonia turundusosakonna kabinetis juures. Kolmandaks pandi talle süüks Männilaane pluuksist sisse vaatamist 6. augustil 2019 Aivar Mäe kabinetis Estonia turundusosakonna koosolekul,» rääkis Rohtla.

Soov saada turundusjuhiks

Tema sõnul on Männilaane ütlused ebausaldusväärsed, kuna tunnistajate ütlustest on selgunud, et Männilaan tahtis saada Estonia turundusjuhiks, ja kui Aivar Mäe kinnitas sellele kohale hoopis Siret Campbelli, tekkis tal Mäe suhtes kättemak-sukihh.

Rohtla sõnul rääkis Männilaan politseile, et Mäe puhul tuli mängult tasakaalu kaotamist ette 10-15 korda, kohutust andes aga kõneles ta neljast-viest juhtumist. Kaitsja sõnul ei saanud Mäe Männilaant 4. juunil 2019 Estonia turundusosakonna kabinetis juures ahistada, kuna Mäe märkmiku abil leidis tõestamist, et Mäe osales kehtivalt kuni kell 13ni kestnud koosolekul, kust ta lahkus enne lõppu, et osaleda järgmisel, väljaspool Estoniat toimunud kohutustel. «Tunnistajate ütluste abil leidis tõestamist, et kui Mäe läks oma kabinetist sisehoovis asuva

Aivar Mäe (esiplaanil) kaitsjad Andri Rohtla (keskel) ja vandeadvokat Paul Keres (vasakul) üritasid kohutust veenda, et ahistamise tunnistajate ütlused ei ole usaldusväärsed. FOTO: MADIS VELTMAN

auto juurde, ei saanud ta kuidagi mööduda turundusosakonna kabinetist,» lisas ta.

Rohtla lisas, et 6. augustil 2019 Estonia turundusosakonna koosolekul olevat Mäe vaadanud koosolekul tekkinud pausi ajal laua taga tema kõrval istunud Männilaane pluuksist sisse. Kuigi ruum oli rahvast täis, kinnitas vahejuhtumit ainult üks tunnistaja. «Tunnistaja ja Männilaane ütlused on põhimõtteliselt vastuolus, kuna tunnistaja sõnul leidis vahejuhtum aset hoopis enne koosolekut kohvilaua juures püstiti seistes,» märkis Rohtla. «Me ei saa öelda, mida tunnistaja ise nägi, ta konstrueerib oma peas enda kujutelmale. Ta mõnab ka ise, et mingi osa on ajakirjandusest loetu ja mingis osas pol- litsei ette öeldud,» lisas ta.

Politsei- ja piirivalveameti esindaja, Põhja prefektuuri vanemväärtetoimetaja Kristel Proos ei nõustunud väitega, et Männilaane ütlused on ebausaldusväärsed ja vastuolus teiste tõenditega. Proos seadis kahtluse alla ka tõendina esitatud väljavõtte Mäe märkmikust, mis justkui tõendaks, et Mäe ei saanud olla turundusosakonna kabinetis juures ajal, mil talle süüks pandud ahistamine aset leidis. «Kalendri väljatrukk ei ole usaldus-

Viimaste aastate ahistamisjuhtumeid:

- Martin Hallik. Endine Tartu Ülikooli raamatukogu juhataja sai ahistamissüüdistuse 2018. aasta lõpus, kui 15 alluvat osutasid oma ülemuse seksuaalsele ettepanekutele ja asutuse jõulupeol toimunud ahistamisele. Süüdistused jõudsid ka kohtusse, Hallik mõisteti aga õigeks.
- Igor Mang. 2018. aasta mais sai ahistamissüüdistuse astroloog Igor Mang. Politsei määras tähetargale karistuseks 96 euro suuruse rahaträhvi.
- Autokooli õpetaja. Postimees kirjutas mullu, kuidas sõiduõpetaja Anton ahistab sõidutundi tulnud noori tüdrukuid. Kannatanud väitsid, et õpetaja üritas korduvalt neile kulla minna, rääkis ebasobivatel teemadel ning püüdis neid intiimsetest kohtadest katsuda.
- Sotsiaalmeedia maniakk. Sel suvel kirjutasime 52-aastasest Tarmost, kes sotsiaalmeedia kaudu naistele ligi tikkus. Tõrjumise peale hakkas ta ohvritele tapmisahvardusi saatma. Politsei alustas pärast loo ilmumist kriminaalmenetlust. **PM**

väärne tõend, kuna seal olevat infot on võimalik muuta või kustutada seal olevaid andmeid,» ütles Proos.

Seda, et Mäe kabinetis turundusosakonna koosolekul osalustest kuus inimest pluuksist sisse piilumist ei märganud, võib Proosi sõnul selgitada nende lojaalsusega Mäe suhtes.

Familiaarne suhtlus

Mäe teine kaitsja vandeadvokaat Paul Keres pidas sellist väidet ebaloogiliseks, kuna jääb arusaamatuks, miks peaksid Estonia praegused ja endised töötajad näitama rahvuskooperist lahkunud Mäe suhtes üles sellist lojaalsust, et tulevad kohtusse ja panevad oma endise ülemuse heaks toime kuriteo, andes teadlikult valeütlusi.

Keres palus eilsel istungil lisada kohtutoimiku juurde tõenditena Lisette Männilaane neli e-kirja, mille ta oli saatnud Aivar Mäele ajavahemikus veebruarist augustini 2019. Keres sõnul peaksid need kirjad näitama Männilaane ebausaldusväärsust, kuna need annavad aimu, kui familiaarselt Männilaan Mäesse suhtus, kuigi kohtus tunnistusi andes rääkis naine, et jäi pärast Mäe ebaväärikat käitumist temaga suheldes väarikaks. «Kas see on loogiline, et alluv saadab ülemusele pärast ebameeldivat käitumist e-kirja, mille alla on kirjutatud: «Musid, kallid ja õhupallid,» rääkis Keres.

Kohus langetab 17. veebruaril otsuse, kas tühistada Aivar Mäe väärtetrahi või mitte.

FOTO: EERO VABAMÄGI

Admiraliteedi basseini sild võtab vaikselt ilmet

Mullu aprillis allkirjastasid AS Tallinna Sadam ja KMG Inseneriehituse AS lepingu uue jalakäijate silla projekteerimiseks ja ehitamiseks Tallinna Vanasadamasse. Sild hakkab ühendama A- ja D-terminali ala ning saab olema lahtikäiv, tagamaks Vanasadama Jahisadama edasist toimimist.

Tallinna Sadama infrastruktuuri divisjoni juhi Peeter Nõo sõnul rajab Tallinna Sadam silla, et võimaldada jalakäijatele mugavamat liikumist kahe reisiterminali ja terminalide juurde jäävate alade vahel. «Meie eesmärk on, et silla näol tekiks sadamapiirkonda ka atraktiivne arhitektuuriob-

jekt, ilmestamaks ümberkaudset linnaruumi ning andmaks põhjust inimestele Vanasadamasse jalutama tulla.»

Vastavalt sõlmitud lepingule kujuneb projekti kogumaksumuseks 4,22 miljonit eurot, millele lisandub käibemaks. Silla planeeritav valmimisaeg on august 2021.

Admiraliteedi bassein on Tallinna lahe kagusopis Tallinna reidi ranniku ääres asuv veekogu. Oma nime on ta saanud selle järgi, et aastal 1714 asutati seal Venemaa keisri Peeter I korraldusel Venemaa laevastiku admiraliteedi töökojad. **PM**